

עת"א 5516/03/20 - בני סלע (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עת"א 5516-03-20 סלע(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' השופט אהרון משניות
העותר	בני סלע (אסיר) באמצעות ב"כ עו"ד סימה כוכב
נגד	
המשיב	שרות בתי הסוהר באמצעות ב"כ עו"ד מזל ליונס

פסק דין

עניינה של עתירה זו שהוכתרה בכותרת "**סעדים המבחינים בין זימון רגיל לבית המשפט לצו הבאה ומתי להשתמש בכוח**", בטענת העותר כי המשיב נוהג להוציא לדיונים משפטיים בעל כורחו, תוך הפעלת כוח נגדו, ומכאן עתירתו כי בית המשפט יורה למשיב להימנע מלעשות כן, כל עוד לא הוצא צו הבאה שמחייב את התייצבותו של העותר לדיון.

בפתח הדברים אציין כי העתירה הוגשה ביום 3.3.20, ועם הגשתה נעתר בית המשפט לבקשת העותר, ומינה את הסנגוריה הציבורית לייצגו בדיון. כמו כן, הדיון בעתירה נקבע ע"י המזכירות ליום 19.4.20, אלא שבשל המגבלות השונות כתוצאה מנגיף הקורונה, נדחה מועד הדיון, ובהמשך נדחה שוב מסיבות שקשורות בשני הצדדים, לרבות בידוד שבו נדרשה להיות ב"כ המשיב באחד המועדים. בסופו של דבר הדיון בעתירה התקיים ביום 15.7.20, לאחר שהתקבלה תגובה מפורטת של המשיב.

מתגובת המשיב מיום 4.6.20 עולה כי מאז שהעותר הועבר למחוז דרום לא אירע כל אירוע שקשור בהוצאתו לדיונים, וכי עומדת לעותר זכותו לסרב לצאת לדיון ולבקש מבית המשפט לפטור אותו מלהתייצב לדיון, כאמור בסעיף 18 לתגובה. עוד נאמר בתגובה כי בהתאם לפקודות ולנהלי שב"ס, המשיב רשאי לעשות שימוש בכוח לצורך הבאת אסיר לדיון משפטי בעניינו, במגבלות ובתנאים שנקבעו בנהלי שב"ס, כמפורט בסעיף 7 לתגובה, אולם כאמור לעיל, המשיב לא נדרש לנהוג כך בעניינו של העותר.

בתגובה משלימה של המשיב מיום 22.6.20, ובטיעוני ב"כ המשיב בדיון שהתקיים ביום 15.7.20, נטען כי הבעיה של העותר איננה עצם היציאה לדיונים שלא נכפית על העותר, כי אם הצורך לכבול את העותר בעת שהוא מוצא לדיונים בעניינו בשל הגדרתו כסג"ב, ובלשונה של ב"כ המשיב בדיון האמור: "**...העותר לא יוצא ולא מוצא בכוח לדיונים, הוא יודע שלא נוציא אותו בכוח במיוחד במקרה שלו. מה שהוא סירב זה עניין הכבילה לאחר שהוא הסכים לצאת לדיון...**" (עמ' 5 ש' 25).

יצוין עוד כי לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, לרבות טיעוני העותר עצמו, בנוסף לטיעוני באת כוחו, כאשר בית המשפט

החל במתן פסק הדין, הודיע העותר כי הוא בכוונתו לבקש את פסלות המותב, ולכן הופסקה כתיבת פסק הדין, ובשל השעה המאוחרת ניתנה החלטה אשר לפיה העותר התבקש להעביר באמצעות באת כוחו בקשת פסלות בכתב, וכתבת פסק הדין הופסקה עד להחלטה בעניין הפסלות. ביום 6.8.20 הודיע העותר כי הוא חוזר בו מבקשת הפסלות, ובהודעתו הפנה לנוהל קודם בדבר שימוש בכוח להוצאת כלוא לבית המשפט, וביקש לקיים יום דיונים נוסף, בדבר נסיבות ביטולו של אותו נוהל.

סמוך לאחר מכן הועבר העותר לכלא שיטה, וביום 5.10.20 ביקשתי את התייחסות ב"כ העותר באשר למידת הרלוונטיות של העתירה. העותר עצמו הגיב לבקשה ביום 9.11.20 וטען כי העתירה עודנה רלוונטית, ואף קבל על כך שמותב זה מעכב את מתן פסק הדין. לטענה זו אתייחס במסגרת אחרת, אולם אציין כי לפני ימים אחדים פנתה ב"כ העותר וביקשה כי יינתן פסק דין בעתירה, ומכאן - מתן פסק הדין עתה.

עניין זה של הכבילה שנזכר לעיל, נדון בעתירה אחרת שהגיש העותר במסגרת עת"א 32484-06-20, אשר נדונה בפני כב' השופט פרידלנדר, וניתן בה פסק דין ביום 22.7.20, שבו נאמר כי העתירה מתקבלת למעשה בהסכמה, מפני שהמשיב **"מסכים כי העותר מנוע, מסיבות רפואיות, מכבילה לא עדינה, וכי יש לציין עובדה זו בטופס הסיכום הרפואי המלווה אותו בהעברות"**. בקשה שהגיש העותר לעיון חוזר בעניין זה נדחתה בהחלטה מיום 3.8.20, שנאמר בה כי באותו זמן הייתה לעותר עתירה נוספת שעסקה בדבר עצם השימוש בשרוול כליאה ובטכניקות נוספות של הגבלת תנועה, וכי הטענות שהעלה העותר מקומן להתברר במסגרת עתירה זו. בכל אופן, הסכמת המשיב בדבר כבילה עדינה של העותר, שקיבלה כאמור תוקף של פסק דין, עומדת בתוקפה למיטב ידיעתי.

המסגרת הנורמטיבית בעניינה של עתירה זו, פורטה היטב בסעיפים 4 - 7 לתגובה, כאשר הבסיס הוא חובת הנוכחות של נאשם בהליך פלילי במשפטו, כפי שנקבע בסעיף 126 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982 (להלן: החוק) לאמור: **"באין הוראה אחרת בחוק זה לא יידון אדם בפלילים אלא בפניו"**. עם זאת, ניתן לדון נאשם בפלילים שלא בפניו, בנסיבות המפורטות בסעיף 128 לחוק, ובכלל זה **"אם ביקש שמשפטו יתנהל שלא בפניו והוא מיוצג בו על ידי סניגור, ובית המשפט סבור שלא יהיה בשפיטתו שלא בפניו משום עיוות דין לנאשם"**.

הנושא של הוצאת אסירים לדיונים בבתי משפט מוסדר בנוהלי אגף האסיר של המשיב, במסגרת נוהל 6.01, אשר סעיף 10 שבו עוסק בחובת האסיר להופיע בית המשפט, וקובע בין היתר כי חובה על אסיר שקיבל זימון לבית משפט כבעל דין או כעד להופיע בבית המשפט. בהמשך הסעיף נקבע כי **"כאשר קיימת הזמנה במערכת 'צוהר' לאסיר שהינו נאשם בהליך פלילי, או אם הוצא צו הבאה להזמנת אסיר (גם אם אינו נאשם) או אם ניתנה החלטה שופט בפרוטוקול להזמנת האסיר שהינו נאשם בהליך פלילי ע"י שב"ס לתאריך מסוים, ניתן לפעול בהתאם לפקודת נציבות 02.04.00"**, ומדובר בפקודה שקובעת כללים בדבר שימוש בכוח סביר לצורך מילוי תפקיד.

במאמר מוסגר אציין כי מאחר ולעת הזאת, הנושא של הוצאת אסירים לדיונים בבתי משפט מוסדר בנוהל שב"ס 6.01 הנ"ל, לא מצאתי מקום להידרש לנוהל קודם, שלדברי העותר בפנייתו מיום 6.8.20, היה קיים בעבר ובוטל בנסיבות לא ברורות.

יוצא אפוא כי על פי נהלי שב"ס, האפשרות להשתמש בכוח סביר להוצאת אסיר לדיון בעניינו, אינה מוגבלת רק כאשר הוצא צו הבאה נגד אסיר, אלא קיימת גם כאשר קיימת הזמנה במערכת הממוחשבת לאסיר שנאשם בהליך פלילי, וכן אם ניתנה החלטה שיפוטית להתייצבותו של אסיר נאשם באמצעות שב"ס.

לכן, בדין ציינה ב"כ המשיב שוב ושוב בתגובתה מיום 4.6.20, בין היתר בסעיפים 15 ו-18, כי אם העותר מעוניין שלא להתייצב לדין במשפט פלילי שבו הוא מואשם, עליו לבקש מבית המשפט לפטור אותו מהתייצבות, כפי שנקבע במפורש בסעיף 128 הנ"ל. משלא עשה כן, ובהינתן חובת הנוכחות של נאשם במשפט פלילי, ניתן היה לעשות שימוש בכוח סביר כדי להביא להתייצבותו במשפטו, כנדרש על פי דין, ובהתאם לנוהלי שב"ס כאמור לעיל.

אולם כל הדברים הללו הם בבחינת למעלה מן הצורך, שכן בפועל לא נעשה שימוש בכוח נגד העותר בעת שהיה במחוז דרום, כעולה מסעיף 18 לתגובה, וגם ב"כמעט אירוע" שהיה בכלא איילון, שבו סירב העותר לצאת לדיונים במשפטים פליליים בעניינו, בסופו של דבר הוא יצא ללא התנגדות, כעולה מסעיף 12 לתגובה.

זאת ועוד, גם בקשתו של העותר כי הדיונים בעניינו יתקיימו באמצעות ווידאו חזותי, נענתה למעשה מאז נחקקו התקנות שמאפשרות ווידאו חזותי בשל נגיף הקורונה, אשר הוסדרו לאחרונה בחקיקה ראשית **בחוק קיום דיונים בהיוועדות חזותית בהשתתפות עצורים, אסירים וכלואים בתקופת התפשטות נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), תש"ף-2020**, אשר לעת הזאת עומד בתוקפו עד ליום 30.6.21. אולם ראוי לציין כי גם בעניין זה צדקה ב"כ המשיב כאשר ציינה בסעיף 16 לתגובתה, כי נדרשת הסמכה בחוק לקיום דיונים בדרך זו. לעת הזאת קיימת כאמור הסמכה כזאת, שמיושמת באופן תדיר גם ביחס לעותר, אף כי יש לציין כי מדובר בהוראת שעה, שיש לה זמן תפוגה.

סוף דבר, נוכח כל האמור לעיל, בהינתן הסמכויות המוקנות למשיב בנוהל 6.01 שנזכר לעיל, ובהינתן העובדה שהלכה למעשה המשיב לא עשה שימוש בסמכויות אלה ביחס לעותר כאמור בסעיפים 12 ו-18 לתגובת המשיב, ומשניתן תוקף של פסק דין גם להסכמת המשיב כי העותר מנוע, מסיבות רפואיות, מכבילה לא עדינה, התוצאה היא כי לא מצאתי כי נפל פגם בהתנהלות של המשיב, אשר מצדיק את התערבותו של בית משפט זה, ולכן אני דוחה את העתירה.

לפנים משורת הדין העותר פטור מתשלום אגרה.

המזכירות תעביר עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ז כסלו תשפ"א, 13 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.